

Міністерство освіти і науки України
Відокремлений структурний підрозділ закладу вищої освіти
«Відкритий міжнародний університет розвитку людини
«Україна»
Хмельницький інститут соціальних технологій

Кравчук Л. С.
Дрюков О.В.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ОРГАНІЗАЦІЇ І ПРОВЕДЕННЯ
НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ
В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

*(для студентів спеціальності: 017 «Фізична культура і спорт»
другого (магістерського) рівня вищої освіти)*

Хмельницький
2021

УДК 371.3:796
М-54

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна»
(протокол №1 від 28 жовтня 2021 року)*

Рецензенти:

- Белікова Н. О. – доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, завідувач кафедру теорії фізичного виховання і рекреації Волинського національного університету імені Лесі Українки
- Солтик О. О. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедру теорії і методики фізичного виховання і спорту Хмельницького національного університету

М-54 **Методичні рекомендації до організації і проведення науково-педагогічної практики в закладах вищої освіти для студентів спеціальності: 017 «Фізична культура і спорт» другого (магістерського) рівня вищої освіти / уклад. Л. С. Кравчук О. В. Дрюков. – Хмельницький, 2021. – 25 с.**

Ці методичні рекомендації складено відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Стандарту вищої освіти за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, Положення про проведення практики здобувачів освіти Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна» та Освітньо-професійної програми «Фізична культура і спорт» другого (магістерського) рівня вищої освіти 2021 року.

УДК371.3:796

© Кравчук Л. С., Дрюков О.В. 2021
© ХІСТ Університету «Україна», 2021

ЗМІСТ

1.	Пояснювальна записка.....	3
2.	Програма практики.....	5
3.	Порядок організації та керівництво науково-педагогічною практикою в закладах вищої освіти	9
4.	Типові навчальні завдання.....	12
5.	Зміст роботи магістранта-практиканта.....	14
6.	Перелік документів, що подаються магістрантами на захист науково-педагогічної практики.....	18
7.	Орієнтовна схема характеристики практиканта.....	19
8.	Критерії оцінювання.....	19
8.1	Загальні критерії оцінювання досягнень студентів.....	20
8.2.	Система оцінювання роботи студентів за результатами проходження науково-педагогічної практики.....	22
8.3.	Загальна оцінка з науково-педагогічної практики: шкала оцінювання національна та ECTS.....	23
9.	Рекомендована література.....	24

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Науково-педагогічна практика в закладах вищої освіти – є обов'язковим компонентом освітньої програми професійної підготовки студентів освітнього рівня «магістр» за спеціальністю 017 «Фізична культура спорт» та передбачає поглиблення навичок самостійної науково-педагогічної роботи, розширення наукового світогляду студентів, дослідження проблем фізичної культури і спорту та вміння пов'язувати їх з обраним теоретичним напрямком дослідження.

Основними **завданнями** науково-педагогічної практики в закладах вищої освіти є формування загальних та спеціальних компетентностей щодо організації та реалізації освітніх завдань у закладах вищої освіти з врахуванням особливостей та потреб учасників освітнього процесу; формування у здобувачів вищої освіти здатності аналізувати результати освітнього процесу й визначати ефективні форми, методи й технології викладання й виховання у закладах вищої освіти з врахуванням Національної стратегії розвитку вищої освіти та регіональних особливостей спеціальності 017 «Фізична культура спорт».

За результатами проходження науково-педагогічної практики у закладах вищої освіти студенти повинні

знати: сформулювати нові ідеї (креативність), здатність до критичного осмислення проблем у сфері фізичної культури і спорту, оригінального мислення та проведення досліджень, здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти, здатність до самоосвіти, самовдосконалення та саморефлексії для успішної професіоналізації у сфері фізичної культури і спорту.

вміти: **аналізувати** особливості, протиріччя та перспективи розвитку сучасної сфери фізичної культури і спорту, критично осмислювати проблеми у галузі та на межі галузей знань; **приймати** ефективні рішення щодо вирішення проблем у сфері фізичної культури та спорту, генерувати та порівнювати альтернативи, оцінювати ризики та ресурсні потреби; зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань фізичної культури та спорту до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються;

розробляти і викладати спеціалізовані навчальні дисципліни у закладах вищої освіти; відшукувати та **застосовувати** необхідну інформацію у науковій літературі, базах даних, інших джерелах, аналізувати та оцінювати цю інформацію; **розробляти** та реалізовувати наукові і прикладні проекти, спрямовані на розв'язання проблем інноваційного характеру у сфері фізичної культури і спорту, а також дотичні до неї міждисциплінарні проекти.

Відповідно до освітньо-професійної програми дисципліна має забезпечити компетентності:

загальні:

- здатність діяти соціально відповідально та свідомо;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

- здатність генерувати нові ідеї (креативність);

спеціальні (фахові):

- здатність до критичного осмислення проблем у сфері фізичної культури і спорту, оригінального мислення та проведення досліджень;

- здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти;

- здатність до самоосвіти, самовдосконалення та саморефлексії для успішної професіоналізації у сфері фізичної культури і спорту.

Програмні результати проходження науково-педагогічної практики:

- аналізувати особливості, протиріччя та перспективи розвитку сучасної сфери фізичної культури і спорту, критично осмислювати проблеми у галузі та на межі галузей знань,

- приймати ефективні рішення щодо вирішення проблем у сфері фізичної культури та спорту, генерувати та порівнювати альтернативи, оцінювати ризики та ресурсні потреби,

- зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань фізичної культури та спорту до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються,

- розробляти і викладати спеціалізовані навчальні дисципліни у закладах вищої освіти,

- відшукувати необхідну інформацію у науковій літературі, базах даних, інших джерелах, аналізувати та оцінювати цю інформацію,

- розробляти та реалізовувати наукові і прикладні проекти, спрямовані на розв'язання проблем інноваційного характеру у сфері фізичної культури і спорту, а також дотичні до неї міждисциплінарні проекти.

2. ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

Зміст науково-педагогічної практики в закладах вищої освіти визначається загальною концепцією магістерської підготовки за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт». Він включає в себе освітньо-виховну, освітньо-пізнавальну, практичну і дослідницьку діяльність магістрантів, а також формування необхідних дослідницьких та педагогічних компетенцій майбутнього фахівця галузі фізичного виховання і спорту. При цьому магістри:

- вивчають інноваційні підходи, які реалізуються у практичній діяльності;

- практично оволодівають методами досліджень;

- здійснюють практичну перевірку своєї готовності до інноваційної діяльності у галузі освіти і науки;

- здійснюють систематизацію теоретичних знань;

- вивчають і узагальнюють літературні джерела;

- виконують індивідуальні науково-практичні завдання, критично осмислюють теоретичну базу;

- готують доповіді і виступи на методичних семінарах, симпозіумах, наукових конференціях тощо. Програма науково-педагогічної практики в закладах вищої освіти конкретизується і доповнюється для кожного магістранта залежно від специфіки і характеристики виконуваної роботи.

Програма науково-педагогічної практики в закладах вищої освіти складається з таких **змістових модулів**:

Змістовий модуль 1.

Організаційно-методичний етап науково-педагогічної практики в закладах вищої освіти майбутнього магістра з фізичної культури і спорту

Тема 1. Настановча конференція з практики.

Знайомство студентів з програмою практики. Розподіл студентів по групах, закріплення керівників груп і баз проходження практики. Ознайомлення з закладами вищої освіти та профільними кафедрами, визначеними для проходження науково-педагогічної практики в закладах вищої освіти.

Тема 2. Правила ведення щоденнику практики та оформлення звітної документації.

Вимоги до оформлення індивідуального календарного плану роботи на період науково-педагогічної практики в закладах вищої освіти. Направлення на практику. Щоденник практики: правила його оформлення та ведення записів. Звіт про підсумки практики з аналізом профільної кафедри, яку відвідав студент. Відгук керівника практики. Допоміжні матеріали.

Змістовий модуль 2.

Методичний етап науково-педагогічної практики в закладах вищої освіти майбутнього магістра з фізичної культури і спорту

Тема 3. Характеристика закладу вищої освіти

Ознайомлення з закладом вищої освіти проходження практики, ознайомлення зі структурою профільної кафедри, проходження вступного інструктажу з техніки безпеки, закріплення за викладачами кафедри. Вивчення сайту закладу та кафедри. Складання характеристика бази практики.

Тема 4. Документація роботи викладача закладу вищої освіти

Вивчення документів, які регламентують роботу науково-педагогічного складу кафедр закладу вищої освіти. Аналіз навчально-методичного комплексу дисциплін зі спеціальності „Фізична культура і спорт”, робота з академічними журналами, відомостями та журналами взаємовідвідування викладачів.

Тема 5. Відвідування занять ведучих викладачів кафедри

Відвідування лекційних та семінарських занять ведучих викладачів кафедри, критичний аналіз занять.

Тема 6. Розробка робочої програми навчальної дисципліни

Вивчення структури оформлення робочої програми навчальної дисципліни. Обрання дисципліни зі спеціальності „Фізична культура і спорт” та самостійна розробка її робочої програми.

Тема 7. Розробка конспекту лекції

Вивчення структури оформлення текстів лекцій. Самостійна розробка лекційного заняття за обраним предметом, відповідно до розробленої програми навчальної дисципліни, для підготовки студентів зі спеціальності „Фізична культура і спорт” освітнього ступеня „бакалавр”.

Тема 8. Розробка плану семінарського заняття

Вивчення структури оформлення планів семінарських занять. Самостійна розробка плану проведення та методичних вказівок семінарського заняття за обраним предметом, відповідно до розробленої програми навчальної дисципліни, для підготовки студентів зі спеціальності „Фізична культура і спорт” освітнього ступеня „бакалавр”.

Тема 9. Розробка спортивного заходу для студентів

Методична розробка спортивного заходу для студентів спеціальності „Фізична культура і спорт” та подання на затвердження керівнику від бази практики.

Змістовий модуль 3.

Викладацька діяльність магістранта спеціальності „Фізична культура і спорт” під час проходження науково-педагогічної практики в закладах вищої освіти

Тема 10. Проведення лекційного заняття

Проведення лекційного заняття для студентів спеціальності „Фізична культура і спорт” освітнього ступеня „бакалавр”. Критичний аналіз проведеної лекції. Робота над слабкими сторонами викладання.

Тема 11. Проведення семінарського заняття

Проведення семінарського або практичного заняття для студентів спеціальності „Фізична культура і спорт” освітнього ступеня „бакалавр”. Критичний аналіз проведеного заняття. Робота над слабкими сторонами викладання.

Тема 12. Проведення спортивного заходу

Організація та проведення під супроводом куратора академічної групи виховного заходу для студентів спеціальності „Фізична культура і спорт” освітнього ступеня „бакалавр” відповідно до плану роботи кафедри.

Змістовий модуль 4.

Підсумкова-аналітична діяльність магістранта спеціальності „Фізична культура і спорт” за результатами проходження науково-педагогічної практики в закладах вищої освіти

Тема 13. Оформлення звітної документації

Підготовка та оформлення звітної документації практики, виконання індивідуальних завдань та завдань для самостійної роботи, оформлення індивідуального навчально-дослідного завдання практики.

Тема 14. Підсумкова конференція за результатами науково-педагогічної практики в закладах вищої освіти.

Підведення підсумків практики. Захист звіту за результатами проходження практики: назви та коротка характеристика баз проходження практики. Коротка характеристика-опис бази практики. Умови проходження практики. Завдання практики, які були поставлені перед студентом. Зміст доручень, характер виконання (індивідуальний чи груповий, самостійно чи під контролем спеціалістів чи у якості помічника). Власні рефлексії щодо пройденної практики (ступінь готовності до виконання завдання, ступінь задоволення від участі у професійній діяльності служби, результативність роботи, надбаний досвід). Опис труднощів та проблем, з якими працював студент (психологічні, комунікативні, етичні, теоретико-методичні труднощі). Пропозиції щодо покращення та вдосконалення проведення практики.

Проходження науково-педагогічної практики в закладах вищої освіти є обов'язковим для всіх студентів спеціальності 017 „Фізична культура і спорт” освітнього ступеня „магістр”. Її тривалість визначена навчальним планом, загальна тривалість практики – 180 годин, що відповідає 6 кредитам ЄКТС. Підсумком проходження практики є диференційований залік.

3. ПОРЯДОК ОРГАНІЗАЦІЇ ТА КЕРІВНИЦТВО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЮ ПРАКТИКОЮ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Відповідальність за організацію проведення і контроль науково-педагогічної практики в закладах вищої освіти покладається на керівника практикою від закладу вищої освіти. Навчально-методичне керівництво і виконання програми практики забезпечує випускова кафедра.

Загальну організацію практики і контроль за її проведенням здійснює керівник практики від закладу вищої освіти, який підпорядкований заступнику директора з навчальної роботи.

До керівництва педагогічною практикою залучаються досвідчені викладачі, керівники структурних підрозділів, спортивних організацій тощо.

Керівник науково-педагогічної практики в закладах вищої освіти контролює підготовленість баз практики, забезпечує проведення всіх організаційних заходів, інструктує про порядок проходження практики, рекомендує практикантам необхідні документи, перелік котрих встановлює заклад вищої освіти, інформує практикантів про систему звітності за підсумками практики. В тісному контакті з керівниками практики на об'єктах забезпечує якість виконання документації у відповідності з програмою, контролює забезпечення нормальних умов праці і побуту практикантів і проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці і техніки безпеки під час проведення навчально-тренувальних занять.

Керівник практики від закладу вищої освіти, приймає захист практики і готує звіт про її підсумки з зауваженнями і

рекомендаціями щодо покращення педагогічної практики магістрантів.

Базами науково-педагогічної практики в закладах вищої освіти виступають Національна Академія державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького, Хмельницький національний університет, Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія, що засвідчується угодами про проведення практики здобувачів вищої освіти (<https://hist.km.ua/home/spivrobotnytstvo/uhody-z-zvo-ukrainy>)

Загальне керівництво здійснюють: викладач який відповідальний за педагогічну практику, завідувач кафедрою, гарант освітньої програми.

Гарант освітньої програми спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» здійснює методичне керівництво роботою магістрантів, координує діяльність керівників на об'єктах практики, проводить методичні наради з теоретико-методичних питань практики.

Керівництво науково-педагогічною практикою здійснюють керівники практики від закладу вищої освіти (кафедри), а також від баз практики. Кафедра: визначає керівника практики від ЗВО із кола своїх викладачів; організовує роботу по визначенню місць практики; проводить збори студентів для попереднього ознайомлення їх з програмою практики та переліком питань, які необхідно вирішити до початку практики; надає інформацію студентам про особливості практики і перелік баз, з якими інститут вже уклав угоди про проведення практики; збирає від студентів пропозиції відносно організацій та установ для практики; приймає листи від баз практики з запрошенням конкретних студентів на практику і приймає рішення по них.

Головне завдання керівника практики від ЗВО – організувати процедуру проходження практики при безумовному досягненні цілей і задач практики, взаємодіяти зі студентами і керівниками баз практики, контролювати прийом звітів і заліків по практиці.

Основними обов'язками керівника практики від закладу вищої освіти є:

1. Забезпечити практикантів скеруванням на практику.

2. Спільно з керівником від бази практики забезпечити зустріч практикантів з керівництвом бази практики.

3. Ознайомити студентів з метою та завданнями практики.

4. Ознайомити студентів з правилами ведення документації.

5. Допомогти укласти індивідуальний план практикантів, затвердити його та контролювати виконання.

6. Проводити індивідуальні та групові консультації.

7. Контролювати хід практики.

8. Оцінити роботу студентів на практиці.

9. Взяти участь у настановній та підсумковій конференціях з питань практики.

10. Подати письмовий звіт про керівництво практикою.

Керівником бази практики наказом визначаються, як правило, висококваліфіковані спеціалісти середньої ланки (завідувач відділів, провідні спеціалісти).

Керівник бази практики, керуючись угодою між організацією чи закладом й закладом вищої освіти та направленням студента на практику, зобов'язаний прийняти студента на практику наказом, в якому буде вказано термін практики, підрозділи, в яких студент буде проходити практику, посаду практиканта та керівника від бази практики.

Основними **обов'язками керівника від бази практики** є:

1. Спільно з керівником практики від навчального закладу забезпечити зустріч практикантів з керівництвом бази практики.

2. Ознайомити студентів-практикантів з базою практики.

3. Ознайомити студентів-практикантів з правилами техніки безпеки та протипожежної безпеки на робочому місці.

4. Проводити індивідуальні та групові консультації.

5. Контролювати хід практики.

6. Оцінити роботу студентів на практиці, їхню готовність до професійної діяльності.

7. Підготувати характеристику на студента-практиканта.

8. Взяти участь у настановній та підсумковій конференціях з питань практики.

Під час проходження практики студенти-практиканти повинні суворо дотримуватися правил внутрішнього розпорядку бази практики. Кожен студент отримує завдання, які повинен вчасно та якісно виконати і оформити відповідно до вимог.

Основними **обов'язками студентів-практикантів** є:

1. Розпочати і завершити практику у визначений термін.
 2. Перебувати на базі практики не менше ніж це передбачено навчальним планом.
 3. Якісно виконувати усю роботу, передбачену програмою практики. Невиконання хоча б одного пункту програми є підставою для неатестації студента-практиканта.
 4. Дотримуватися правил внутрішнього розпорядку бази практики.
 5. Виконувати розпорядження адміністрації бази практики та керівників практики.
 6. Дотримуватися норм поведінки.
 7. Дотримуватися положень етичного кодексу.
 8. Вчасно оформити документацію.
 9. Захистити звіт по практиці на підсумковій конференції.
- Після завершення практики на кафедрі проводиться підсумкова конференція.

4. ТИПОВІ НАВЧАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

1. Скласти індивідуальний план роботи на період науково-педагогічної практики.

2. Проаналізувати наявні нормативні документи, навчально-методичні матеріали (плани роботи, конспекти занять, індивідуальні плани та ін.), які використовуються на базі практики. Внести пропозиції щодо їх удосконалення і занотувати у щоденнику. З'ясувати з керівником бази практики можливості використання своїх пропозицій в практичній роботі.

3. Підібрати комплекси вправ (спеціально-підготовчих, тренувальних форм змагальних вправ та ін.). Записати їх в своєму щоденнику для подальшого аналізу ефективності їх використання. Спланувати за критеріями компонентів суворо регламентованої вправи інтенсивність та обсяг навантаження, час та характер відпочинку при виконанні тренувальних завдань

в заняттях (основні параметри занотувати в щоденнику).

4. Провести тренувальні заняття мікроциклу підготовки.

5. Проаналізувати 1-2 тренувальних заняття.

Використати метрологічні (кількісні) показники зовнішньої та внутрішньої сторін навантаження. Порівняти зі своїм розумінням сучасної системи підготовки спортсменів, зробити висновки. В аналізі зосередитись на:

- підборі засобів і методів навчання, тренування, їх адекватності стану та структурі підготовки, індивідуальним особливостям та підготовленості спортсменів;

- динаміці навантаження (зовнішньої та внутрішньої його сторін), обсягу, відпочинку;

- організації заняття та виховному впливі тренера;

- інших можливих зауваженнях (структура заняття, місце в мікро-, мезоциклах та взаємозв'язок з попереднім і наступним заняттями тощо).

6. Підготувати конспект фрагменту семінарського чи практичного заняття з профільюючої дисципліни (за вибором магістранта).

7. Провести 3-4 фрагменти семінарського чи практичного заняття з профільюючої дисципліни (за вибором магістранта).

8. Взяти участь в засіданні кафедри університету, тренерській нараді, ознайомитися з діяльністю інших підрозділів університету. Занотувати в щоденнику зміст основних питань, перелік опрацьованої документації.

9. Ознайомитися з діяльністю спортивних організацій, взяти участь у нарадах, засіданнях, ознайомитися з формами документації планування, обліку та звітності. Занотувати в щоденнику перелік опрацьованої документації.

10. Провести контрольнo-залікове семінарське та тренувальне (чи практичне) заняття з теоретико-методичним письмовим обґрунтуванням завдань та змісту заняття.

11. Взяти участь в організації спортивного заходу (змагання, спортивне свято, ігри для інвалідів тощо).

5. ЗМІСТ РОБОТИ МАГІСТРАНТА-ПРАКТИКА

<i>№</i>	<i>Розділ і зміст роботи</i>	<i>Документація для вивчення і виконання</i>
I. Ознайомлення з об'єктом практики		
1	Ознайомлення з діяльністю ЗВО об'єктом практики.	Положення, Статут, Концепція організації. Нормативні документи.
2	Ознайомлення з організацією навчального процесу, навчальної, виховної роботи, структурою і змістом.	Розклад занять. Плани виховної роботи. Накази. Статистичні звіти.
3	Вивчення законодавчої і нормативної документації Уряду, Міністерства України у справах сім'ї, молоді і спорту, МОН України, що визначають напрями діяльності організації – об'єкта практики.	Укази Президента. Постанови Уряду. Накази і Постанови Міністерства України у справах сім'ї, молоді і спорту. Накази і Постанови МОН України.
4	Знайомство з викладацьким складом кафедри ЗВО.	Штатний розпис. Списки навчальних груп.
5	Ознайомлення зі станом матеріально-технічного, методичного та наукового забезпечення навчального /тренувального процесу.	Нормативні документи. Накази, постанови спортивної організації. Плани. Річні звіти.
II Організаційна робота магістранта		
1	Розробка індивідуального плану магістранта-практиканта з науково-педагогічної практики.	Програма науково-педагогічної практики. Навчальні плани та навчальні програми.

2	Ознайомлення з діяльністю спортивних організацій при ЗВО	Статути спортивних організацій, положення
3	Ознайомлення з діяльністю структурних підрозділів закладів вищої освіти	Статути ЗВО, документи планування та обліку діяльності структурних підрозділів закладів вищої освіти.
4	Складання звітної документації за підсумками практики.	Документація за всіма розділами програми науково-педагогічної практики.
III. Навчально-спортивна робота		
1	Визначення мети, завдань навчально-тренувального процесу і виховної роботи	Програма з видів спорту
2	Визначення контингенту і навчальних груп для проведення практики.	Нормативні документи. Наповнення груп. Плани комплектування. Накази.
3	Ознайомлення з розкладом проведення занять.	Розклад занять.
4	Підготовка місць для проведення занять, спортивного інвентарю, приладів, обладнання.	Інструкції по забезпеченню безпеки праці.
5	Визначення і розробка організаційних форм проведення занять та взаємодії з тренерами.	Функціональні обов'язки тренера, практиканта, методиста.

6	Складання планів тренувального процесу	Програми з видів спорту. Плани тренувань спортсменів.
7	Проведення тренувальних занять.	Конспекти занять.
8	Визначення тренувальних завдань, управління діяльністю, оперативний контроль за станом, облік навантаження у процесі занять, підведення підсумків тренувального процесу.	Плани тренувального процесу. Журнал обліку роботи.
9	Облік виконаного тренувального обсягу та ефективності навчально-тренувального процесу.	Журнал обліку роботи. Аналіз контрольних нормативів. Протоколи участі у змаганнях. Індивідуальні щоденники спортсменів
10	Складання регламентуючої документації для підготовки і проведення спортивних змагань	Календар спортивно-масових заходів. Положення про змагання.
11	Участь в організації і проведенні спортивних змагань. Участь у роботі суддівської колегії.	Правила змагань з виду спорту.
12	Допомога в організації тренувального процесу	Календар спортивних заходів

	та змагань для осіб з інвалідністю (якщо такі є у групі).	
IV. Виховна і профорієнтаційна робота		
1	Визначення мети, завдань, форм і методів виховної роботи відповідно до контингенту групи спортсменів.	План виховної роботи.
2	Проведення бесід, зустрічей з видатними спортсменами, ветеранами спорту, організація культурного дозвілля.	Посібники з виховної роботи. Конспекти бесід, тексти доповідей.
3	Проведення профорієнтаційної роботи по залучення до вступу в ХІСТ спортивно-обдарованої молоді.	Списки бажаючих до вступу в університет.
V. Адміністративно-господарська та фінансова діяльність		
1	Вивчення фінансових документів організації – об'єкта практики.	Бюджет організації, кошториси на проведення спортивних заходів. Документи фінансової діяльності.
2	Оформлення документації на проведення навчально-тренувальних зборів.	Накази. Кошториси. Бланки (форми) кошторисів, відряджень.

3	Складання фінансових звітів про проведення спортивних заходів та відряджень.	Бланки (форми) кошторисів, відряджень. Документи обліку роботи з проведення спортивних заходів
4	Участь у придбанні спортивної форми, інвентарю, обладнання, його списання.	Рахунки на придбання. Довіреності. Накладні. Акти на списання.
5	Складання угоди на оренду спортивної бази.	Угода (контракт).
VI. Методична робота		
1	Вивчення методичних документів.	Навчальні та робочі програми профільюючих дисциплін. Програма педагогічної практики.
2	Участь у методичних заняттях бригади.	Індивідуальний план та документація практиканта.
3	Опрацювання методичної літератури з питань організації, проведення та управління навчально-тренувальним процесом і тренерською діяльністю.	Методичні посібники, монографії, наукові публікації, методичні рекомендації тощо.
4	Підготовка та проведення лекційних, семінарських та практичних занять з дисципліни «Фізичне виховання» не менше чотирьох занять на вибір студента форма заняття.	Підготовка конспектів лекційних, семінарських та практичних занять

5	Написання звіту про проходження науково-педагогічної практики в закладі вищої освіти.	Документація практиканта.
---	---	---------------------------

6. ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ, ЩО ПОДАЮТЬСЯ МАГІСТРАНТАМИ НА ЗАХИСТ ПРАКТИКИ

1. Щоденник практиканта, що включає **календарний графік проходження практики** (індивідуальний план роботи) **та робочі записи** (див. зразки робочої документації).
2. План (сценарій) спортивного заходу.
3. Положення про змагання.
4. Матеріали педагогічної роботи.
5. Звіт про проходження практики.

7. ОРІЄНТОВНА СХЕМА ХАРАКТЕРИСТИКИ ПРАКТИКАНТА

Характеристика магістранта _____ (ПІП),
який проходив педагогічну практику в
_____ (назва організації) з
_____ по _____ 20_____.

Відомості про теоретичну та практичну підготовленість практиканта:

- наявність знань, вмінь та навичок; планування всіх форм роботи; складання навчальної документації; проведення семінарських, практичних, навчально-тренувальних занять, організаційні здібності та ін.;

- відношення практиканта до практики та його дисципліна, активність та самостійність в роботі;

- вміння практиканта критично оцінити проведену ним роботу, виявити та виправити допущені в роботі помилки;

- взаємовідносини зі спортсменами, з педагогічним колективом спортивної організації та ін.;

- інші особистісні якості та особливості, які були виявлені в період практики і які можуть мати вплив на професійну підготовку та майбутню педагогічну діяльність практиканта.

Вказати, чи може практикант після завершення навчання бути рекомендованим до тренерської, викладацької, педагогічної роботи. З яким контингентом (вік та кваліфікація) може працювати.

Диференційована оцінка за практику.

Керівник організації.

Керівник бригади ХІСТ.

Тренер (викладач)

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Педагогічна практика оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Вона складається з 3 змістових модулів.

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100 бальною шкалою.

Після завершення практики студенти-практиканти здають керівникам від ЗВО всі звітні документи для їх попередньої оцінки. Упродовж тижня після завершення практики на кафедрі психології відбувається підсумкова конференція, на якій студенти перед комісією захищають матеріали практики. Комісія призначається завідувачем кафедри і складається з провідного спеціаліста даного напрямку (голова комісії) одного керівника від ЗВО та одного – від бази практики (при можливості). На конференції присутні всі студенти-практиканти.

Для підведення підсумків практики та кінцевої оцінки роботи студентів-практикантів керівники практики інформують комісію про фактичні терміни початку та завершення роботи, склад групи студентів, які пройшли практику, їх дисципліну, а також з інших питань організації та проведення практики. До захисту практики допускаються студенти, які повністю виконали завдання програми практики та вчасно оформили звітну документацію.

При кінцевій оцінці результатів практики враховується попередня оцінка керівників практики від ЗВО та бази практики, результати захисту та характеристика на студента-практиканта.

8.1. Загальні критерії оцінювання практичних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
<i>„відмінно”</i>	Творче використання теоретичних знань у реалізації практичних завдань. Прагнення до отримання професійних навичок. 3. Активна участь у житті колективу. Повне виконання вимог керівника практики. Відсутність запізень і пропусків, порушень техніки безпеки та трудової дисципліни. Високий рівень виконання програми практики. Висока оцінка отримана за місцем проходження практики. Своєчасно виконаний, акуратно і правильно оформлений пакет звітних документів. Активна участь у підсумковій конференції.
<i>„добре”</i>	Використання теоретичних знань у реалізації практичних завдань. Прагнення до отримання професійних навичок. Посильна участь у житті професійного колективу. Виконання вимог керівника практики в міру можливості. Відсутність запізень і пропусків занять, порушень техніки безпеки та трудової дисципліни. Високий рівень виконання програми практики. Позитивна оцінка, отримана за місцем проходження практики. Своєчасно виконаний, акуратно і правильно оформлений пакет звітних документів з незначними зауваженнями. Участь в підсумковій конференції.
<i>„задовільно”</i>	Недостатнє використання теоретичних знань у реалізації практичних завдань. Недостатнє

	<p>прагнення до отримання професійних навичок. Посильна участь у житті колективу. Виконання вимог керівника від бази практики в міру можливості. Часті запізнення (1-3 рази) і пропуски занять (1-2 рази) за час проходження практики без поважної причини. Задовільний рівень виконання програми практики. Задовільна оцінка, отримана за місцем проходження практики. Своєчасно виконаний, акуратно оформлений пакет звітних документів з незначними зауваженнями. Участь в підсумковій конференції.</p>
<p><i>„незадовільно”</i></p>	<p>Відсутність спроб до використання теоретичних знань у реалізації практичних завдань. Відсутність прагнення до отримання професійних навичок. Байдуже ставлення до життя колективу. 4. Ігнорування вимог керівника практики. Часті запізнення (4 і більше разів) і пропуски занять (4 і більше разів) за час проходження практики без поважної причини. Не виконання програми практики, її цілей і завдань. Грубі порушення якості та строків надання звітних документів. Відсутність на підсумковій конференції.</p>

8.2. Система оцінювання роботи студентів за результатами проходження практики

Оцінка практики складається з 3-х складових – змісту звітної документації (щоденник, звіт), характеристики (оцінки керівника від бази практики), оцінки захисту практики.

Результати практики оцінюються за 100-бальною шкалою. Підсумкова оцінка визначається, виходячи з кількості набраних балів і їхніх ваг, що наведені у таблиці.

№ з/п	Види робіт	Максимальна кількість балів
1	Систематичне ведення щоденника практики	5
2	Виконання індивідуальних завдань та завдань для самостійної роботи	10
3	Виконання ІНДЗ	10
4	Наявність позитивного відгуку з бази практики	10
5	Оформлення та здача звіту про проходження практики	20
6	Захист практики на звітній конференції	40
Разом		100

8.3. Загальна оцінка з педагогічної практики: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		д. залік		
90 – 100	<i>відмінно</i>	5	A	<i>відмінно</i>
82 – 89	<i>добре</i>	4	B	<i>добре (дуже добре)</i>
75 – 81	<i>добре</i>	4	C	<i>добре</i>
64 – 74	<i>задовільно</i>	3	D	<i>задовільно</i>
60 – 63	<i>задовільно</i>	3	E	<i>задовільно (достатньо)</i>
35 – 59	<i>незадовільно</i>	2	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного проходження</i>
1 – 34	<i>незадовільно</i>	2	F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним проходженням практики</i>

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Гладуш В. А., Лисенко Г. І. Педагогіка вищої школи : теорія, практика, історія. : навч. посіб. Дніпропетровськ, 2014. 416 с.
2. Головенкін В. П. Педагогіка вищої школи : підручник / КПШ ім. Ігоря Сікорського. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ : КПШ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.
3. Дидактичні системи у вищій освіті : навч. посіб. / авт.-упоряд. В. В. Бойченко. Умань : ПП Жовтий О. О., 2013. 121 с.
4. Іващенко В. П., Безкопильний О. П. Теорія і методика фізичного виховання. Ч. 1. : підручник для студентів вищих навчальних закладів. Черкаси: Видавництво ЦНТЕІ, 2005. 420 с.
5. Іващенко В. П., Безкопильний О. П. Теорія і методика фізичного виховання. Ч. 2. : підручник для студентів вищих навчальних закладів. Черкаси: Видавництво ЦНТЕІ, 2006. 420 с.
6. Прокопова Л. І., Лоза Т. О., Гвоздецька С. В. Навчально-методичний комплекс з дисципліни теорія і методика фізичного виховання / для студентів спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) : Навчально-методичний посібник. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2019. 260 с.
7. Психологія вищої школи : підручник / О. І. Власова, В. А. Семиченко, С. Ю. Пащенко, Я. Г. Невідома / за ред. О. І. Власової. Київ : ВПЦ „Київський університет”, 2015. 405 с.

Допоміжна

1. Голубнича Л. О. Дидактика вищої школи у XXI столітті. *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology*, II(13), Issue: 26, 2014. P. 22–25.
2. Дубинська О. Я. Курс лекцій з теорії фізичної культури, фізичне виховання різних груп населення : навч.-метод. посіб. складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів напряму 8.010201 «Фізичне виховання», спеціальності 8.01020101 «Фізичне виховання» Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2013. 248 с.

3. Калашнікова Л. М., Жерновникова О.А. Педагогіка вищої школи у схемах і таблицях : навчальний посібник. Харків, 2016. 260 с.
4. Максименко В. П. Дидактика : курс лекцій : навч. посіб. Хмельницький : ХмЦНП, 2013. 222 с.
5. Малафійк І. В. Дидактика : навчальний посібник. Київ : Кондор, 2005. 397 с.
6. Тулайдан В.Г., Тулайдан Ю.Т. Практикум з теорії і методики фізичного виховання. – Львів, «Фест-Прінт». 2017. 179 с.
7. Шиян Б.М., Папуша В.Г. Теорія фізичного виховання. Териопіль: Збруч, 2000. 183 с.
8. Якубовська С. С. Конспект лекцій з дисципліни «Психологія вищої школи». Рівне : НУВГП, 2017. 90 с.

Навчально-методичне видання

Укладачі:

Кравчук Л. С.
Дрюков О.В.

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ОРГАНІЗАЦІЇ І ПРОВЕДЕННЯ
НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ
В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

*(для студентів спеціальності: 017 «Фізична культура і спорт»
другого (магістерського) рівня вищої освіти)*

Матеріали подано в авторській редакції

Підписано до друку 10.11.2021. Формат 30×42/4.
Папір офсетний. Умовн. друк. арк. 5,16.
Обл. вид. арк. 1,0. Наклад 30 прим.